

Институт за онкологију и радиологију Србије

Пастерова 14, Београд, Србија
+381 11 2067 100

iors@ncrc.ac.rs www.ncrc.ac.rs

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ИНСТИТУТ ЗА ОНКОЛОГИЈУ И РАДИОЛОГИЈУ СРБИЈЕ
Бр. 26-33
21 SEP 2015
20 год.
БЕОГРАД, Пастерова 14

ПРОЦЕДУРА КАТЕТЕРИЗАЦИЈЕ МОКРАЋНЕ БЕШИКЕ

Ознака процедуре	П.ХИР.24
Верзија	01
Датум усвајања	21.09.2015.
Аутори процедуре	ВСС З. Бикић ВСС М. Гошовић
Носилац процедуре	Доц др сц мед Иван Марковић
Процедуру одобрио	Проф. др Радан Џодић

 ИНСТИТУТ ЗА ОНКОЛОГИЈУ И РАДИОЛОГИЈУ СРБИЈЕ	Назив процедуре:		Ознака: П.ХИР.24
	ПРОЦЕДУРА КАТЕТЕРИЗАЦИЈЕ МОКРАЋНЕ БЕШИКЕ		
	Датум: 21.09.2015.	Верзија: 01	Страна: 2 од 7

1. ДЕФИНИЦИЈЕ И СКРАЋЕНИЦЕ

ИОРС= Институт за онкологију и радиологију Србије

КОХ=Клиника за онколошку хирургију

ХЕЛИАНТ=Информациони систем

УК =Уринарни катетер

2. ПРЕДМЕТ

Ова процедура одређује активности, носиоце активности и документацију неопходну за катетеризацију мокраћне бешике.

3. ПОДРУЧЈЕ ПРИМЕНЕ

Подручје примене је КОХ као и сва остала одељења ИОРС-а на којима процес рада захтева катетеризацију мокраћне бешике.

4. ОДГОВОРНОСТИ

Ординирајући лекар

- Изводи процедуру код особа мушког пола
- Издаје налог за катетеризацију мокраћне бешике за пацијенте женског пола
- Верификацију услуга у историји болести
- Верификацију услуга у ХЕЛИАНТУ

Главна сестра одсека

- Обавештава медицинске сестре које ће учествовати у извођењу
- Периодичну контролу Књиге евиденције пласираних уринарних катетера
- Проверава документацију пацијента
- Прави план здравствене неге

 ИНСТИТУТ ЗА ОНКОЛОГИЈУ И РАДИОЛОГИЈУ СРБИЈЕ	Назив процедуре:		Ознака: П.ХИР.24
	ПРОЦЕДУРА КАТЕТЕРИЗАЦИЈЕ МОКРАЋНЕ БЕШИКЕ		
	Датум: 21.09.2015.	Верзија: 01	Страна: 3 од 7

- Попуњава листе здравствене неге
- Информише пацијента о времену, месту и начину извођења процедуре
- Контролише извођење процедуре
- Верификује уношење услуга, лекова и потрошног материјала у ХЕЛИАНТУ
- Евидентира у Књигу пласираних уринарних катетера

Медицинска сестра

- Припрема пацијента и материјал за извођење интервенције
- Учествује у извођењу интервенције
- Збрињава пацијента
- Распрема употребљени материјал
- Евидентира у листу здравствене неге
- Евидентира у Књигу пласираних уринарних катетера
- Уноси у ХЕЛИАНТ пружене услуге, лекове и потрошни материјал

5. ОПИС ПРОЦЕДУРЕ

Катетеризација мокраћне бешике је медицински поступак пласирања (увлачења) уринарног катетера у мокраћну бешику и евакуације урина у уринарну кесу путем пласираног катетера.

Циљ ове интервенције је пражњење мокраћне бешике (дренажа урина) код ретенције урина, инконтиненције различите етиологије као и припреме за оперативне захвате на органима у абдомену и малој карлици.

1.1. Мере предострожности

- увођење УК захтева чисту околину, стерилан приступ као и познавање анатомије и физиологије уrogenиталног система
- УК се може пласирати трајно, повремено или једнократно (по налогу лекара)
- У зависности од сврхе катетеризације и анатомских карактеристика уринарног система, пласира се УК одређене величине и облика (налог лекара)

 ИНСТИТУТ ЗА ОНКОЛОГИЈУ И РАДИОЛОГИЈУ СРБИЈЕ	Назив процедуре: ПРОЦЕДУРА КАТЕТЕРИЗАЦИЈЕ МОКРАЋНЕ БЕШИКЕ		Ознака: П.ХИР.24
	Датум: 21.09.2015.	Верзија: 01	Страна: 4 од 7

- УК са више канала се поставља када је неопходно испирање или апликација лека у мокраћну бешику
- промена сталногУК се обавља по налогу лекара
- пласираним УК омогућено је прецизно мерење диурезе, изгледа и мириса урина, олакшано је узимање узорка уруна за лабораторијска испитивања
- узорак урина се не узима из урино-кесе за једнократну употребу већ директно из бешике.Пре поновног конектовања УК са урино-кесом крајеве пребрисати тупфером натопљеним дезинфекционим средством које није на бази алкохола
- катетеризацијом мокраћне бешике могуће је вежбање мишића и сфинктера путем „тренинга бешике” као и мерење резидуалног урина

5.2. Припрема медицинске сестре

Катетеризација мокраћне бешике се може обавити у болесничкој соби или септичном превијалишту што зависи од општег стања пацијента.Сестра у оба случаја обезбеђује пријатну атмосферу и приватност за пацијента.Пре контакта са пацијентом сестра у чистој униформи пере и дезинфикује руке.

- успоставља комуникацију са пацијентом и информисе га о предстојећој интервенцији као значају његове сарадње током извођења исте
- пружа информације о циљу саме интервенције,месту обављања и начину рада
- утврђује спремност пацијента за сарадњу и ниво усвојеног знања
- припрема неопходну документацију

5.3. Припрема материјала

Ако медицинска сестра обавља катетеризацију мокраћне бешике у болесничкој соби припрема материјала почиње са параваном који се постави око болесничког кревета како би се обезбедила приватност пацијента.На покретна колица спрема следеће:

- лопату,мушету и попречни чаршаф,бокал са топлом водом и благим дезинфекционим средством,дуге пеане за тоалету аногениталне регије
- стерилан СЕТ ЗА КАТЕТЕРИЗАЦИЈУ МОКРАЋНЕ БЕШИКЕ (пеани,тупфери од газе и компресе)
- бубрежњак
- одговарајући стерилни УК различитих величина(по налогу)

 ИНСТИТУТ ЗА ОНКОЛОГИЈУ И РАДИОЛОГИЈУ СРБИЈЕ	Назив процедуре:		Ознака: П.ХИР.24
	ПРОЦЕДУРА КАТЕТЕРИЗАЦИЈЕ МОКРАЋНЕ БЕШИКЕ		
	Датум: 21.09.2015.	Верзија: 01	Страна: 5 од 7

- алкохолни антисептик за руке
- антисептик за слузницу аногениталне регије (повидон-јод или други по налогу лекара)
- стерилан глицерин (навучен у шприц 3мл)
- пар стерилних и три пара нестерилних рукавица
- урин-кесу за једнократну употребу и држач за кесу
- стерилни шприц и игле
- физиолошки раствор (0.9%NaCl) или аква-редестилата за пуњење балона
- посуде и кесе за одлагање комуналног и медицинског отпада
- лампу са одговарајућим светлом

5.4. Извођење интервенције

- Медицинска сестра/лекар уколико је пацијент мушког пола, се представе пацијенту
- медицинска сестра потврђује идентитет пацијента
- Медицинска сестра обезбеђује приватност (затворити врата, ставити параван)
- Лекар/медицинска сестра оперу, посуше и дезинфикују руке а затим навлаче не/стерилне рукавице
- Медицинска сестра која асистира у извођењу интервенције подешава кревет (ослободити странице и прилаз) и поставља мушему и попречни чаршаф како би заштитила постељину
- Медицинска сестра поставља пацијента у одговарајући положај (жене на леђима са благо савијеним и раширеним коленима, док су мушкарци на леђима са опруженим ногама)
- Медицинска сестра која асистира подешава одговарајуће светло
- Медицинска сестра поставља лопату испод седалног дела пацијента
- једна медицинска сестра дугим пеаном хвата тупфере од газе а друга полива преко тупфера благо дезинфекционо средство и топлу воду. Покрети увек крећу од симфизе преко косматог дела ка анусу. Лагано се раздвоје велике усне и опере се предео око

 ИНСТИТУТ ЗА ОНКОЛОГИЈУ И РАДИОЛОГИЈУ СРБИЈЕ	Назив процедуре: ПРОЦЕДУРА КАТЕТЕРИЗАЦИЈЕ МОКРАЋНЕ БЕШИКЕ		Ознака: П.ХИР.24
	Датум: 21.09.2015.	Верзија: 01	Страна: 6 од 7

уретре. На крају се перу превоји. Један тупфер се користи за један потез а сваки иде од пубиса ка анусу.

- Медицинска сестра окреће пацијента на бок, пере му седални део и на крају око ануса, а сувим тупферима посушује перианалну регију

- Медицинска сестра распрема употребљен материјал, скида рукавице, поново пере руке, посушује и дезинфикује

- Медицинска сестра која асистира навлачи нестерилне, а сестра/лекар која изводи катетеризацију стерилне рукавице

- Медицинска сестра која асистира отвара СЕТ ЗА КАТЕТЕРИЗАЦИЈУ, поставља компресу испод пацијента и бубрежњак поред.

- Палцем и кажипрстом недоминантне руке, сестра која изводи катетеризацију, размакне велике и мале усне. Лекар недоминантном руком држи мушки полни орган са навученом кожицом

- доминантном руком узима стерилан пеан и тупфер а сестра која асистира посипа антисептично средство изнад бубрежњака

- Дезинфекција се врши са три тупфера, од клиториса према орифицијуму, по систему један потез-један тупфер

- сестра асистент отвара стерилан катетер и додаје сестри која изводи катетеризацију. Стерилним пеаном на 5-7цм од врха уринарног катетера хвата пеаном и сачека да сестра која асистира полије врх стерилним глицерином

- врх катетера се нежно уводи кроз орифицијум до 5цм кад се појави први млаз урина

- сестра асистент додаје шприц са (10цм) акве или физиолошког раствора како би се напумпао балон УК

- лаганим повлачењем УК проверава позицију катетера у мокраћној бешици

- Медицинска сестра која асистира конектује УК са урин-кесом коју затвори и причаки за носач

- након распремања употребљеног материјала, лекар/медицинске сестре скидају рукавице и перу руке

- пацијент се поставља у удобан положај

- верификује се услуга у листе здравствене неге, Књигу евиденције пласираних уринарних катетера и потрошени материјал са услугама у ХЕЛИАНТУ

 ИНСТИТУТ ЗА ОНКОЛОГИЈУ И РАДИОЛОГИЈУ СРБИЈЕ	Назив процедуре: ПРОЦЕДУРА КАТЕТЕРИЗАЦИЈЕ МОКРАЋНЕ БЕШИКЕ		Ознака: П.ХИР.24
	Датум: 21.09.2015.	Верзија: 01	Страна: 7 од 7

6. ДОКУМЕНТАЦИЈА

- Историја болести
- Листе здравствене неге
- Листа биланса течности
- Листа диурезе
- ХЕЛИАНТ
- Лекарски картон
- Књига евиденције пласираних уринарних катетера